

Historieglimt 22

Lademoen jernbanestasjon

Den 22. juli 1882 var det høytidelig åpning av jernbanen øst- og nordover fra Trondhjem. Jernbanen sydover ble åpnet allerede 5. august 1864. Den var smalsporet, 1067 millimeter bred, og gikk til Støren. Jernbanestasjonen lå ved Prinsens gate der den katolske kirken nå ligger. Da Rørosbanen ble åpnet i 1877 ble dette endestasjonen for toget fra hovedstaden. Meråkerbanen fikk sin egen stasjon. Toglinjen ble lagt over Lademoen. Den ble lagt på fyllinger fra Strandveien og på bro over Nidelva. Stasjonen ble bygd på de utfylte sandørene ved kanalen. I 1884 ble Størenbanen ført langs elva til den nye stasjonen på Brattøra. Vi fikk en sentral jernbanestasjon i byen slik det fremdeles er.

Lademoen jernbanestasjon, Strandveien 32, ble opprettet i 1904 for å betjene folket i bydelen. Den lå 940 meter fra Trondhjem stasjon og fungerte til 1960 da den ble redusert til holdeplass. I 1967 ble den nedlagt og en ny holdeplass ble opprettet på Lilleby øst for brua over Jarleveien, 1770 meter fra sentralstasjonen. Den ble kalt Lademoen holdeplass frem til 2006. Etter 1967 benyttet NSB stasjonsbygningen til andre formål inntil den ble solgt til private for bruk til boligformål. Bygget som er et trehus kledd med sement på netting, har vært brannherjet, men stelt igjen. I forbindelse med at den nye Strindheimtunnelen ble ført inn i fjellet ved Åtet, ble stasjonsbygget benyttet som anleggskontor. I 1973 var Lademoen stasjon midlertidig åpnet som endestasjon for lokaltogene til Stjørdal mens arbeidet med Nidelv bru var i gang. Da ble den kalt Strandveien stasjon.

I *Menighetsblad for Lade og Lademoen*, nummer 5/2005 skrev sokneprest Tore Eid som vokste opp på Lademoen og som også var lokalpolitiker i byen, en artikkel med denne overskriften: «*Lademoen jernbanestasjon – ikke markedsvennlig nok?*». Artikkelen gir et godt tidsbilde og skal refereres her: «*Lademoen jernbanestasjon skulle endre navn til Nedre Elvehavn stasjon. Det hadde markedsavdelingen i Jernbaneverket bestemt. Heldigvis ble det protestert. Det kom en rekke avisinnlegg og mange telefoner kimte sikkert inn til Jernbaneverket. Dette måtte ikke skje. Folk på Lademoen ville ha tilbake navnet på sin stasjon. Et navn som for en del år siden ble flyttet til Lilleby stasjon. Der hørte navnet selvsagt ikke hjemme. Et godt rykte må være en viktig markedsverdi for enhver bedrift. Når noen synes godt om deg, skaper det positive ringvirkninger. Da går det gjerne som på skinner. Det må være viktig også for Jernbaneverket som lever av skinneganger. Ikke minst må et godt omdømme bety mye for selskapet etter så mye turbulens det har hatt i mange år. I stedet virker det som om Jernbaneverket noen ganger har problemer med sine sporskifter. Disse leder verket stadig inn på sidespor så det legger seg ut med publikum. Slik ville de kalle den opprinnelige Lademoen stasjon for Nedre Elvehavn. En stasjon som ikke ligger ved elva og langt fra den Elvehavna de*

håper å «surfe» på. Det var å lure folk. Hvor ellers gis stoppesteder navn etter de steder hvor de ikke ligger? At navn og sted stemmer over ens, hjelper folk å finne fram og ikke minst gå av på rett stasjon.

Derfor var det både gledelig og høyst betimelig at noen roper varsko når Jernbaneverket kjører seg inn på et tydelig blindspor. Det blinket rødt både fra de som bebor nærmiljøet, fra historiekjennere, fra oss som har vokst opp i bydelen og fra et enstemmig bystyrevedtak. Et så klart rødlys måtte til slutt også blinke synbart selv inne på en fjern markedsavdeling. Dermed angret Jernbaneverket seg. Det lovet å endre Nedre Elvehavn stasjon til Lademoen og gi Lilleby stasjon navn etter strøket der den ligger. Det gleder vi oss over. Det er flott at protester virker og at noen er voksen nok til å snu.»

Så langt Tore Eid. Diskusjonen om navn viser at folket på Lademoen er stolt av sin bydel og vil ha seg frabedt at utenforstående tar seg til rette med de lokale navn. Fra 2006 har plassen ved den gamle trikkehallen hatt navnet Lilleby holdeplass. Samtidig fikk den gamle Lademoen stasjon tilbake sitt opprinnelige navn, nå som Lademoen holdeplass. Med flere holdeplasser på jernbanestrekningene i bystrøkene kan fremtiden kanskje se at flere benytter jernbane i byen ved at de tar bena fatt og går til holdeplassene for å forflytte seg i byen og videre. Det kan bli en både sunn og menneskevennlig trafikkutvikling.